

РЕШЕНИЕ

№ 1987

гр. София, 13.04.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, II КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 06.03.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Добромир Андреев

ЧЛЕНОВЕ: Елица Райковска

Георги Бозуков

при участието на секретаря Мая Миланова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **1370** по описа за **2020** година докладвано от съдия Елица Райковска, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. АПК.

АССГ е сезиран от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ с касационна жалба /КЖ/ срещу решение от 27.05.2019 г. на АССГ, 12 с-в по адм.д. № 8730/2018 г., с което ГДИН е осъдена на основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС да заплати на Т. И. Т. сумата от 400 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от престоя му в Затвора С., 11та килия, 12 група при условия в нарушение на чл. 3 от същия закон, за период от 4 месеца преди датата на исковата молба – 16.08.2018 г. В останалата част, в която исковата претенция на Т. до сумата от 2900 лева и за период от 25 месеца преди посочения, исковата претенция е отхвърлена. Решението в тази част не е обжалвано, поради което е влязло в сила.

Касаторът моли решението да бъде отменено като бъде отхвърлен изцяло предявения от Т. иск. Претендира разноски.

Ответникът по касация Т. Т. чрез упълномощения си представител адв. И. моли жалбата да бъде отхвърлена. Представя писмен отговор и писмена защита.

Претендира разноски.

Представителят на СГП счита касационната жалба за основателна.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, доводите на страните и съобрази закона, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

АССГ правилно е установил фактическата обстановка по делото, поради което не

следва да се преповтаря. От правна страна са изложени подробни мотиви, като са обсъдени националните разпоредби в светлината на европейското право, ЕКПЧОС, както и решенията на ЕСПЧ срещу РБългария, които мотиви изцяло се споделят от настоящия касационен състав.

Текстът на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС въвежда отговорност на държавата конкретно към изтърпяващите наказание "лишаване от свобода" и задържаните с мярка за неотклонение "задържане под стража" лица за вредите, които те търпят в резултат на нарушение на забраната по чл. 3 от същия закон - да не бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение от специализираните органи по изпълнение на наказанията.

За квалифицирането на едно бездействие като незаконосъобразно е необходимо да бъде установено неизпълнение на фактическо действие от страна на административен орган или длъжностно лице от администрацията, като е необходимо да съществува нормативно установено задължение за изпълнение на това действие. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС (изм. ДВ, бр. 13/2017 г., в сила от 7.02.2017 г.) осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно ал. 2 на текста за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Установяването на посочените от законодателя обстоятелства води до ангажиране на отговорността на държавата.

По силата на общите принципи, уреждащи прилагането на чл. 3 ЕКПЧОС, администрацията на затворите е длъжна да осигури нормални условия за пребиваване в местата за лишаване от свобода. ЕКПЧОС е ратифицирана от Република България, поради което и на основание чл. 5, ал. 4 от Конституцията има пряко действие и съставлява част от националното право, т. е. спазването на принципите на чл. 3 от Конвенцията представлява задължение, пряко произтичащо от закон по смисъла на чл. 256 и чл. 257 от АПК. При неизпълнение на това задължение за държавата възниква отговорността да изплати обезщетение съобразно доказаните вреди.

В случая от събраните пред първоинстанционния съд доказателства безспорно се установява, че за период от 4 месеца е налице нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС спрямо Т. Т., поради пренаселеност на килията му – по-малко от 3 кв.м., липсата на ремонт и лишаването му от по 2 часа сън през нощта, поради наличието на дървеници в килиите. Към КЖ не са приложени доказателства, опровергаващи изводите на АССГ, 12 с-в.

Във връзка с размера на конкретното обезщетение, съдът правилно е и обосновано съобразил обективните условия и тяхното отражение върху психиката и физиката на конкретното лице в светлината на нормите на ЕКПЧОС, времетраенето на задържането в неблагоприятни условия, въз основа на което изводът му за частична основателност на иска е в съответствие с фактически установеното и правилно прилагане на закона. Поради това неоснователни са доводите за неправилно приложение на чл. 52 ЗЗД.

При така изложените съображения решението на АССГ, 12 с-в като правилно и законосъобразно следва да бъде оставено в сила. При този изход от спора на ГДИН не се дължат разноски.

Неоснователно е искането на касатора за присъждане на разноски пред АССГ, 12 с-в, за юрисконсултско възнаграждение, тъй като производството по делото е водено по специалния по чл. 284 от ЗИНЗС ред, а в чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС не е предвидено заплащане на юрисконсултско възнаграждение. Разпоредбите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 от ЗИНЗС, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. Липсата на изрична уредба в ЗИНЗС, която да предвижда отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска/исковете му, означава, че такова не се дължи. В този смисъл е напр. Решение № 475 от 13.01.2020 г. на ВАС по адм. д. № 3502/2019 г. Цитираните в КЖ решения на ВАС по ад. № 1357/2016 г. и по ад. № 1437/2016 г. са постановено в производства по реда на чл. 203 от АПК вр. чл. 1 и сл. от ЗОДОВ, респ. преди измененията на ЗИНЗС с приемане на чл. 284 и сл., в сила от 07.02.2017 г., които в случая се явяват специални.

Ответникът по касация претендира разноски, но не е представил списък по чл. 80 от ГПК, поради което такива не следва да му бъдат присъждани.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК Административен съд София-град, 2ри касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение от 27.05.2019 г. на АССГ, 12 с-в по адм.д. № 8730/2018 г. в обжалваната му част.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1. 2.